

« بحران آب؛ زنگ خطری که شنیده نمی‌شود »

حجم آب در کره زمین ثابت و در مداری بسته به طور دایم در حال گردش است. هم‌چنین تنها ۳ درصد از کل آب‌های کره زمین که برای مصارف انسانی مانند کشاورزی و صنعت و شرب مناسب است شیرین می‌باشد، از این مقدار نیز سه چهارم در یخ‌های قطبی و خارج از دسترس انسان است. بنابراین درصد بسیار کمی از آب دنیا برای ما قابل استفاده می‌باشد.

پیش‌بینی محققان دانشگاه کلرادو، حاکی از آن است که ذخائر آب شیرین جهان هر سال کاهش می‌یابد و تا ۲۵ سال دیگر نیمی از جمعیت جهان با مشکل کمبود آب شیرین مواجه خواهند بود. مطالعات نشان می‌دهد اکنون یک سوم جمعیت دنیا در نقاطی زندگی می‌کنند که آب کافی ندارند. در نواحی روستایی وضع به مراتب وخیم‌تر است. تنها ۲۹ درصد مردم به منابع آب دسترسی دارند و تعداد کسانی که از تاسیسات بهداشتی استفاده می‌کنند، حتی به ۱۳ درصد هم نمی‌رسد. مجمع عمومی سازمان ملل متحد یادآور می‌شود، نیمی از مردم جهان سوم حتی برای نوشیدن به آب پاکیزه دسترسی ندارند و با وجود این که سه چهارم بیماری‌های انسانی به دلیل فقدان آب

سالم، می‌باشد، بنابراین ۷۵ درصد مردم جهان سوم از داشتن آب بهداشتی محروم‌اند. بر پایه تخمین‌های سازمان بهداشت جهانی، ۸۰ درصد بیماری‌هایی که گریبان‌گیر انسان است، مستقیماً با آب در ارتباط هستند. اگر آب آشامیدنی سالم در اختیار همه انسان‌ها باشد، بی شک مرگ و میر کودکان از بیماری‌های مختلف از جمله اسهال به نصف کاهش پیدا خواهد کرد. میزان متوسط بارندگی سالانه در اروپا حدوداً ۷۵۰ میلی‌متر، در آسیا ۵۰۰ میلی‌متر و در ایران ۲۵۰ میلی‌متر است؛ بنابراین در مقایسه با کشورهای پرباران، ایران از حداقل ریزش‌های جوی برخوردار است. در هر حال ما موظف هستیم، هیچ قطره آبی در هیچ گوشه‌ای از این کشور بیهوده هدر نرود لذا باید در چگونگی مصرف آب و در فعالیت‌های شخصی و روزانه در راستای صرفه جویی از آب پاکیزه مسوولانه عمل کنیم. هم‌چنین با

رشد جمعیت و گسترش شهرنشینی مصارف آبی افزایش می‌یابد. از سوی دیگر اعداد و ارقام حکایت از گران بودن هزینه‌های تامین آب دارد.

❖ راه‌های صرفه‌جویی آب در منازل

جلوگیری از هدررفت آب از جمله مواردی است که به صورت یک احساس مشترک در همه انسان‌ها وجود دارد، اما اغلب خود را درگیر این مساله نمی‌کنند و حاضر نیستند تغییری در زندگی روزمره خود ایجاد کنند. خانه یکی از محل‌های صرفه‌جویی آب است. صرفه‌جویی آب در منازل در وهله اول ممکن است بی‌اهمیت به نظر برسد، ولی کسانی که با دشواری‌های کمبود آب آشنا هستند، می‌دانند که اگر هر مشترک بتواند نقشی هرچند اندک در صرفه‌جویی آب ایفا کند، با توجه به تعداد زیاد مشترکان، در نهایت مقدار زیادی آب صرفه‌جویی خواهد شد. شرایط و فضای زندگی افراد متفاوت است. به طور حتم راه‌کار و صرفه‌جویی در آب را هرکس می‌داند و تلاش می‌کند روش صرفه‌جویی و استفاده درست را پیدا کند. راه‌های صرفه‌جویی بسیار متنوع است:

۱- مصارف آشپزخانه:

بررسی‌ها نشان می‌دهد که بین ۳۰ تا ۴۰ درصد آبی که وارد منازل می‌شود در آشپزخانه مصرف می‌شود. مضر بودن

پودرهای رختشویی و مایع‌های ظرفشویی در منازل و نقش آلودگی آن در آب‌ها و فاضلاب‌های ناشی از مصارف خانگی محرز شده است. بنابراین اگر استفاده از این مواد به صورت کنترل شده و محدود انجام پذیرد نه تنها سهم مهمی در سلامت خانواده خواهد داشت بلکه در مصرف کم‌تر آب نیز موثر واقع می‌شود. بنابراین حتی‌الامکان باید سعی شود شست و شوی ظروف در حجم یک لگن آب داغ انجام شود و سپس مبادرت به آب کشی کرد. در صورت استفاده از ماشین ظرفشویی برای ظرف‌هایی که به چربی و موادغذایی آغشته نباشند دستگاه روی کوتاه‌ترین چرخه تنظیم و توصیه‌های کارخانه سازنده دستگاه در راستای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی جدی گرفته شود. همیشه آب آشامیدنی در بطری‌های دربسته و درون یخچال نگهداری شود، تا مجبور نباشیم

برای رسیدن به آب سرد، شیر آب مدتی باز بماند. برای شست‌وشوی لباس‌های خیلی کثیف، ماشین‌های لباسشویی اتوماتیک به مراتب از غیراتوماتیک مناسب‌ترند و کم‌تر آب مصرف می‌کنند در صورت استفاده از ماشین نوع دوم از تکرار در تخلیه و پرکردن آب برای شستن لباس‌های خیلی کثیف اجتناب کنید.

۲- استحمام:

بررسی‌ها نشان می‌دهد که برای هر بار استحمام ۱۲۰ لیتر آب مصرف می‌شود. یکی از راه‌های دیگر صرفه جویی در حمام آن است که لوله‌کشی ساختمان طوری انجام شود که با کم‌ترین اتلاف آب، آب گرم به دوش برسد. در جاهایی که امکانات فنی اجازه می‌دهد می‌توان برای افزایش فشار آب شوینده، از شیرهای دهنده هوا در مسیر آب استفاده کرد تا با پاشانیدن آب به صورت قطرات ریز، در مصرف آب صرفه جویی شود. این روش تا ۵۰ درصد مصرف آب را کاهش می‌دهد. در شست‌وشوی دست و صورت و مسواک زدن، نیز سعی شود شیر آب کم‌تر باز بماند و با استفاده از یک لیوان آب این کار صورت گیرد.

۳- کاهش حجم فلاش تانک:

وجود فلاش تانک‌های پر حجم و یا سیفون معیوب در توالت می‌تواند در هر ساعت ۴۰ تا ۱۰۰ لیتر آب را هدر دهد. به طور نسبی یک خانواده متوسط در ایران ۴۲ درصد آب تخصیص داده شده در منزل را روانه زه‌کش فاضلاب‌ها می‌کند. اگر در منازلی فلاش تانک‌های پر حجم نصب شده و تعویض آن هزینه بر است، با استفاده از ابزارآلات ساده مثل بطری‌های حاوی شن و قرار دادن در داخل فلاش تانک از میزان مصرف اضافی آب بکاهیم. از قرار دادن آجر در فلاش تانک به دلیل وجود خرده آجر و گرفتگی فلاش تانک خودداری شود.

۴- جلوگیری از چکه کردن شیرآب و سردوش‌ها:

چکه کردن و بسته نشدن کامل شیرآب، می‌تواند تلفات بسیار زیاد آب را در پی داشته باشد. می‌توان میزان آب تلف شده در یک دوره زمانی را با قرار دادن یک سطل در زیر شیرآب معیوب اندازه‌گیری کرد.

۵- منبع انبساط:

در منازلی که منبع انبساط سیستم شوفاژ آن‌ها در پشت بام قرار دارد باید سعی شود با تنظیم زنگ ساعت از پرشدن و سررفتن منبع و اتلاف آب جلوگیری کرد.

سایر راه‌های صرفه‌جویی:

استفاده چندباره از آب:

اگر در خانه باغچه دارید می‌توان هنگام شست و شو و تمیز کردن سبزی و میوه‌ها از آب مصرف شده برای آبیاری باغچه استفاده کرد. حتی آب حاصل از شست و شوی برنج برای آبیاری گل‌دان‌ها مناسب است.

• آبیاری باغچه‌ها:

آبیاری مناسب گلدان‌ها علاوه بر رفع نیاز آبی و سلامت گیاه در صرفه‌جویی آب نیز موثر است. آبیاری بی‌دلیل و غیرضروری باغچه‌ها و درختانی که به آب کم نیاز دارند، نه تنها خاک را از موادغنی غذایی تخلیه می‌کند بلکه سبب رویدن علف‌های هرز و جذب آب توسط آن‌ها می‌شود. یکی از راه‌های صرفه‌جویی استفاده از سیستم‌های چکه‌ای و قطره‌ای است که مصرف آب را تا ۵۰ درصد کاهش می‌دهد. آب دادن در ساعات خنک روز و وجود برگ در اطراف گیاه که قابلیت نگهداری رطوبت را در خاک دارد سبب مصرف کم‌تر آب می‌شود.

• شست و شوی اتومبیل:

نخست پیشنهاد می‌شود که شست‌وشوی ماشین در بیرون از منزل و در کارگاه‌های مخصوص این کار انجام داده شود. اگر به هر دلیل این کار درخانه صورت می‌پذیرد باید از رهاکردن شیلنگ باز آب خودداری شود. بهتر است شستن اتومبیل با حداقل آب در حجم یک یا دو سطل آب انجام شود. در

این مواقع به یاد داشته باشیم روزانه هزاران انسان در اثر کمبود آب جان خود را از دست می‌دهند. پرهیز از استفاده از آب برای زباله‌زدایی و نظافت: برای تمیزکردن کف حیاط و یا پله‌های آپارتمان، جارو و سایر وسایل تمیزکننده‌ها، جایگزین شیلنگ آب شود. میزان هدررفتن آب برای چنین مصارفی را می‌توان با یادداشت کردن شماره کنتور آب قبل و بعد از شست و شو، اندازه‌گیری کرد.

• استخرهای خانگی:

وجود حوض آب‌نما و یا استخرهای خصوصی در جاهای گرم که تبخیر سطحی آن‌ها بیشتر از ۱۵۰۰

میلی‌متر در سال است مقرون به صرفه نیست. باید حتی الامکان از استخرهای مراکز ورزشی و عمومی استفاده کرد و از احداث آن‌ها در منازل امتناع ورزید. باید گفت:

حتی میزان تبخیر آب توسط کتری و یا سماور و یا ظروف دیگر در روی اجاق گاز هرچند به ظاهر قابل توجه به نظر نمی‌آید، مورد توجه قرار گیرد.

• مصرف غیر ضروری آب توسط افراد وسواسی:

دردناک خواهد بود که شاهد افرادی باشیم که به دلیل وسواس، آب پرارزش را به فاضلاب‌ها سرازیر می‌کنند. آن‌ها باید به یاد آورند، افراد تشنه‌ای هستند که به کم‌تر از همان آب هدر رفته نیازمندند.

• استفاده از آب باران:

در منازل شهری و یا روستایی می‌توان نودان‌ها را طوری تعبیه کرد که آب باران به باغچه‌ها هدایت شود. در یکی از شهرهای شمالی صاحبان بسیاری از خانه‌ها آب انباری برای جمع‌آوری آب باران تعبیه کرده‌اند و در مواقع قطع آب برای شست و شو و آبیاری از آن آب استفاده می‌کنند.

• تلفات خارج از کنترل:

از موارد دیگر هدر رفتن آب می‌توان به نشت آب از لوله‌های فرسوده کف حیاط، اینچ شوماژها یا چکه کردن مداوم کولر در پشت بام، اشاره کرد.

• **صرفه جویی در ایام سفر:**

افراد خانواده موظف‌اند در طول سفر موارد بالا را رعایت کنند تا ساکنان شهرها به خصوص شهرهای زیارتی مانند مشهد که هر ساله بالغ بر ۱۴ میلیون زائر دارد با کم‌آبی و جیره‌بندی ناخواسته مواجه نشوند.

• **ممانعت از بازی کودکان از هدر دادن آب در منازل:**

سالانه حدود ۱۶ میلیون کودک زیر ۵ سال به سبب کمبود آب آشامیدنی سالم جان خود را از دست می‌دهند؛ بازی کردن کودکان در منازل در ساعت‌های متمادی از طریق رهاکردن آب، نوعی بی‌اعتنایی، (حتی نیاز به آب آشامیدنی) به آینده همین کودکان است.

حصول اطمینان از بسته بودن شیر آب در زمان جیره‌بندی و قطع آب در چنین مواقعی اگر قصد ترک منزل را داشته باشیم باید شیر آب‌ها را کنترل کرد و از بسته بودن آن مطمئن شد، تا هم از بروز خطرات ناشی از بازبودن شیر آب و هم از هدررفتن آب جلوگیری شود. محدود بودن منابع آب و شدت گرفتن روند شهرنشینی، مصرف بی‌رویه و بدون صرفه‌جویی در محدوده شهر، همان‌طور که

قبلا نیز اشاره شد، سفره آب زیرزمینی را آلوده می‌کند و باعث خرابی کیفیت آب، و ایجاد فاضلاب‌های میکروبی خواهد شد، و نیز بیماری‌های علاج‌ناپذیر را در پی دارد. برای حفظ زندگی سالم، حفاظت از آب سالم و تولید نکردن بی‌رویه فاضلاب شهری، به عهده ماست.

در صورت صرفه‌جویی آب، متقاضیان آب نیز کاهش می‌یابند، مصرف کم‌تر و آب بیشتری در نهرها و رودخانه‌ها برای مسکن، تفریح و خلق مجدد حیات وحش باقی می‌ماند. مشارکت و هم‌کاری زنان در مقابله با بی‌آبی و بسیج شهروندان در امر صرفه‌جویی آب می‌تواند نقش اثرگذاری داشته باشد و گامی موثر در این زمینه باشد. ترغیب به صرفه‌جویی خانواده‌های بی‌اعتنا به این کار و در اختیار گذاشتن اطلاعات ارزشمند درباره حفظ و صرفه‌جویی از آب بسیار حائز اهمیت است، در چنین صورتی، علاوه بر آن که افزایش سطح ارائه خدمات شهری بیش‌تر می‌شود و با قطع و جیره‌بندی آب نیز مواجه نخواهیم بود، کیفیت و تامین آب گوارا نیز میسر خواهد شد.

هدف ما در زمینه حفاظت از این ثروت طبیعی و نگهداری از آن برای آینده فرزندانمان باید جدی تلقی شود و در حال حاضر نیز کمک به مناطق محروم و کم درآمد که به طور مستمر از آب محروم می‌باشند نیز حائز اهمیت است، اگر در برنامه دولت سیاست انتقال صنایع از شهرهای بزرگ به مناطق محروم اجرا شود سبب خواهد شد تا با افزایش اعتبار، محرومیت زدایی بیشتر و بهتر انجام گیرد.

در پایان باید گفت، علاوه بر راه کارهای صرفه جویی در خانه، اجتناب ناپذیر است که با رشد صنعتی شدن جهان، بخش صنعت و تجارت که مصرف کنندگان آب بیشتر هستند و در آلودگی آب نیز نقش عمده تری دارند، به صرفه جویی توجه جدی داشته باشند علاوه بر آن بخش قابل ملاحظه ای از آب مصرفی توسط خطوط فرسوده و انشعابات غیرفنی به هدر می‌رود، متولیان و متخصصان امر نباید به این مساله نیز بی‌اعتنا باشند.

دامنه تبلیغات مستمر همراه با نشان دادن معضلات خشک سالی حتی در جهان و فاجعه های طبیعی و انسانی که در اثر کمبود آب به وجود می‌آید نیز به عهده مسوولان و متخصصان آب است و رسانه ها باید با برنامه ریزی و انجام کارهای فرهنگی در آگاهی بخشی اثرگذار باشند. تا این میراث را برای نسل های بعد از خود حفظ کنیم.

تهیه کننده: روابط عمومی موسسه خیریه نیکوکاران راز / بهار 99

منبع: talayehind.com

نفس کشیدن سندی برای زنده بودن، و هم نفسی، دلیل ادامه زندگی ست.

 [didi_water](https://www.instagram.com/didi_water)
 [didi_water_main](https://www.facebook.com/didi_water_main)
 www.didiwater.com
 info@didiwater.com

موسسه خیریه نیکوکاران راز

 [razcharity](https://www.instagram.com/razcharity)
 www.razcharity.com
 info@razchzrity.com